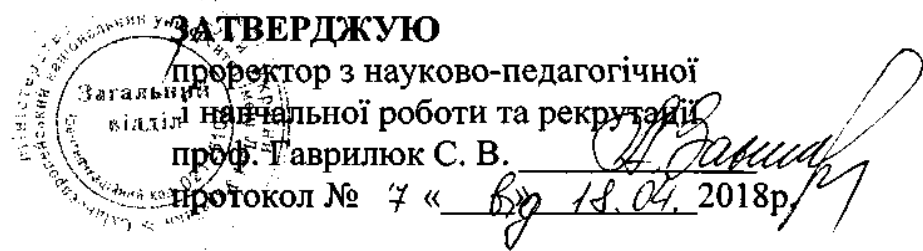

ЗАТВЕРДЖУЮ
професор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.
протокол № 7 « 18.04.2018р.

ПЕРИНАТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки магістр

галузь знань: 05 соціальні та поведінкові науки

спеціальність: 053 Психологія

освітня програма: Психологія

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Перинатальна психологія» для студентів галузі знань: 05 соціальні та поведінкові науки спеціальності: 053 Психологія освітньої програми: Психологія

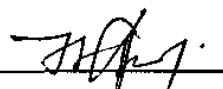
Розробники: Гошовська Дарія Тарасівна, кандидат психологічних, доцент

Рецензент: Мушкевич Мирослава Іванівна кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри практичної психології та безпеки життєдіяльності

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології
протокол № 11 від 20.03. 2018 р.

Завідувач кафедри: проф. Гошовський Я.О.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології
протокол № 7 від 11.04. 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету Іванашко О.Є.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету
Протокол № _____ від «__» _____ 2018 р.

© Гошовська Д.Т., 2018

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма		
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 соціальні та поведінкові науки спеціальність 053 Психологія Освітня програма: Психологія Освітній ступінь: магістр	За вибором
Модулів – 3		Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		6-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр 11
		Лекції - 18 год.
	Практичні, семінарські - 16 год.	
	Лабораторні – 16 год.	
	Самостійна робота -62 год.	
	Консультації – 8 год.	
	Вид контролю: екзамен	

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
заочна форма		
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 соціальні та поведінкові науки спеціальність 053 Психологія Освітня програма: Психологія Освітній ступінь: магістр	За вибором
Модулів – 3		Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		7-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр 13
		Лекції - 12 год.
	Практичні, семінарські - 10 год.	
	Лабораторні – 10год.	
	Консультації -14 год.	
	Самостійна робота 74 год	
	Вид контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення курсу є особливості внутріутробного розвитку та психологічного супроводу материнства.

Мета навчальної дисципліни - ознайомлення студентів-магістрів з теоретичними аспектами досліджень перинатальної психології, історією розвитку та базовими концепціями перинатальної психології, а також особливостями внутріутробного розвитку та психологічного супроводу материнства.

Основні завдання полягають у тому, щоб навчити студентів оволодіти базовими теоретичними поняттями перинатальної психології, методами емпіричного вивчення вагітних жінок та надання їм кваліфікованої професійної психологічної допомоги.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця вивчення курсу магістранти будуть компетентними у таких питаннях: **знати:**

1. Основні підходи до визначення поняття «материнство»: філософський, медичний, культурологічний, соціологічний, психологічний.
2. Напрямки дослідження проблеми материнства в психології: материнство як умова для розвитку особистості дитини, материнство як сукупність якостей жінки, материнство як унікальна ситуація розвитку самосвідомості жінки.
3. Біологічні аспекти материнства.
4. Фізіологічні та психофізіологічні аспекти материнства.
5. Психологічні аспекти материнства. Феноменологічний підхід.
6. Материнство як новоутворення самосвідомості жінки: материнство як стадія статевовікової і особистої ідентифікації жінки.
7. Психосоматичні аспекти перинатальної психології і психології материнства: особистісні особливості жінок з різним репродуктивним статусом і патологією вагітності.
8. Психологічні чинники порушення репродуктивної функції: неадекватні механізми адаптації та подолання стресових ситуацій, конфлікт в материнській сфері і незрілі способи його дозволу (соматизація).

ВМІТИ:

1. Застосовувати комплексну диференційовану діагностику під час вагітності.
7. Визначати психосоматози під час вагітності.
8. Попереджувати кризові моменти вагітності.
9. Використовувати основні психотехніки в перинатальній психотерапії.
10. Працювати зі страхами під час вагітності
- 11.З'ясувати базові перинатальні матриці та вирізняти їх вплив на проживання нормативних криз розвитку на протязі існування.
13. Працювати з післяродовою адаптацією матері та дитини.
16. Здійснювати психотерапію психосоматичних та афективних порушень у жінок після пологів.

4.ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Конс.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6		
Змістовий модуль I. Концептуально-теоретичні аспекти перинатальної психології							
Тема 1. Материнство як галузь психологічного дослідження. Предмет, завдання та історіогенез перинатальної психології. Розділи перинатальної психології. Поняття «материнство» і його місце в психологічній науці.	23	4	2	2		10	
Тема 2. Батьківство як психологічний феномен Характеристика етапів життя чоловіка. Основні компоненти у структурі батьківства. Соціально-психологічні чинники батьківства. Фактори батьківства.	19	4	2	4	2	10	
Тема 3. Психологія вагітності та перинатального материнства Вагітність як екзистенційна	18	2	2	2	2	10	

ситуація життя жінки: соціальна ситуація розвитку вагітної жінки: фізіологічні, емоційні, когнітивні, соціальні, екзистенційні зміни. Мотиви народження дитини. Страхи і міфи вагітності.							
Тема 4. Внутріутробний розвиток плоду. Внутріутробний розвиток плоду. Фази пренатального періоду розвитку. Кризові моменти вагітності. Вплив тератогенів на розвиток плода. Пренатальне виховання плоду та можливість спілкування з ним під час вагітності. Музикотерапія під час вагітності та пологів. Робота зі страхами під час вагітності методами арттерапії.	23	2	4	2	2	10	
Разом за змістовим модулем 1	84	12	10	10	6	40	
Змістовий модуль 2. Прикладні проблеми спеціальної психології							
Тема 5. Психологічні аспекти порушення репродуктивних функцій жінки і девіантного материнства Психосоматичні аспекти перинатальної психології і психології материнства: особистісні особливості жінок з різним репродуктивним статусом і патологією вагітності	21	2	2	2		11	
Тема 6. Практичні питання психологічної допомоги в материнстві Моделі і завдання психологічної допомоги жінці на етапі материнства: мета і завдання психологічної служби допомоги жінці і родині в період планування, виношування і раннього розвитку дитини	18	2	4	4	2	11	
Разом за змістовим модулем 2	39	4	6	6	8	22	
Усього годин	120	18	16	16	8	62	

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Ієрархія репродуктивної системи жінки.	15
2	Домінанта вагітності: фізіологічні та психологічні складові.	15
3	Використання музикотерапії під час вагітності та пологів.	10
4	Післяпологова депресія	10
5	Етапи формування базової довіри до світу	12
	Разом	62

6. Індивідуальні завдання

Загальні вимоги до виконання:

- індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький характер;
- тип індивідуального завдання – емпіричне вивчення особистості жінки на певному етапі розвитку
- виконується ІНДЗ з дотриманням усіх усіх вимог до прикладних робіт. Текст повинен бути надрукований на принтері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 25 мм, нижнє, верхнє – 20 мм, праве – 15 мм. За обсягом ІНДЗ має складати 15-20 сторінок. ІНДЗ починається з титульного аркуша, за ним розміщуються послідовно зміст ІНДЗ, основний текст (методики, схеми, таблиці, графіки, завдання, інтерпретація отриманих даних, висновки, рекомендації стосовно корекції певних психічних станів), список використаних джерел (не менше 15);
- оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання:

Рівень виконання ІНДЗ	К-ть балів
ІНДЗ виконано відмінно: цілісно і повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками	10
Недостатньо висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками та рекомендаціями	5-9
Задовільне виконання ІНДЗ – неповно висвітлено тему без власних висновків студента, недостатньою кількістю задіяних методик	3-4
Тема висвітлена без чіткого розуміння суті дослідження	1-2

У межах навчального курсу студенту пропонується виконати **навчально-дослідницький проект**, який включає три завдання (теоретичне, практичне і творче):

Теоретичне завдання: *опрацювати статтю (конспект і виступ):*

У межах навчального курсу магістрантам пропонується виконати **навчально-дослідницький проект**, який включає три завдання (теоретичне, практичне і творче):

Теоретичне завдання: *опрацювати статтю (конспект і виступ):*

Підготувати доповіді за темами:

1. Психологія вагітності.
2. Девіантне материнство
3. Типи переживання вагітності.
4. Проблема «небажаних дітей».
5. Суррогатне материнство.

6. Психологічні особливості ранньої вагітності.
7. Аборти – психологічний стан жінки та вплив на наступну вагітність.
8. Втрата дитини.
9. Страхи вагітних.
10. Психологічна підготовка до пологів.
11. Післяпологові депресії.
12. Травми народження.
13. Психіка немовляти.
14. Ресурсна терапія.
15. Психологія безпліддя та терапія психогенного безпліддя.
16. Психологічний стан жінки, яка годує дитину грудним молоком.
17. Вікові кризи розвитку особистості (особливо криза першого та третього років життя)
18. Сім'я на етапі планування, вагітності та народження дитини.

7. ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі методи оцінювання:

- поточне опитування та тестування;
- оцінювання виконання практичних завдань;
- контрольна робота;
- екзамен.

. Практичні передбачено проводити у формі комбінованого опитування, тестування, застосування елементів тренінгу та мозкового штурму.

Розподіл балів, які отримують студенти

Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з трьох модулів: поточне оцінювання (аудиторні заняття), контрольні роботи; самостійна робота впродовж семестру.

Поточний контроль (макс = 40 балів)								Контрольна робота	Всього
Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		Змістовий модуль III		ІНДЗ		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100	600.
-	2,5	5	5	5	5	5	2,5		1000.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсівого проекту (роботи практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		

67-74	D	задовільно	
60-66	E		
1-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано можливістю повторного складання

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамченко В.В. Перинатальная психология: Теория, методология, опыт /Абрамченко В.В., Коваленко Н.П. – Петрозаводск: ИнтелТек, 2004. – 350 с.
2. Авдеева Н.Н. Психология вашего младенца: у истоков общения и творчества / Авдеева Н.Н., Мещерякова Н.Ю., Ражников В.Г. - М.: Изд-во АСТ, 1996.- С.88-112.
3. Айванхов О. М. Воспитание начинающееся до рождения / Айванхов О. М. - М.: Просвета, 2007.- С.49-58.
4. Андреева Н.Г. Этот удивительный и младенец / Андреева Н.Г., Соколова Л.В. - СПб.: Лань, 1999.- С.45-72.
5. Баженова О.В. Диагностика психического развития детей первого года жизни / Баженова О.В. - М.: Изд-во Моск. ун-та, 1986.- С.86.
6. Баженова О.В. Готовность к материнству: выделений факторов, условий психологического риска для будущего развития ребенка / Баженова О.В., Баз Л.Л., Копыл О.А. // Синапс 1993, № 4. – С.23-29.
7. Бертин А. Воспитание в утробе матери или рассказ об упущенных возможностях / Бертин А. - СПб.: МНПО «Жизнь», 1992.- С.74-82.
8. Брусиловский А.И. Жизнь до рождения / А.И. Брусиловский - М.: Знание, 1991.- С.67.
9. Брутман В.И. Формирование привязанности матери к ребенку в период беременности / Брутман В.И., Радионова М.С. // Вопр. психол. 1997. № 6. - С. 38–47.
10. Брутман В. И. Методики изучения психологического состояния женщин во время беременности и после родов / Брутман В. И., Филиппова Г. Г., Хамитова И. Ю. // Вопросы психологии №3, 2002, - С.110
11. Вознесенська О.Л. Вступ в перинатальну психологію та психологію батьківства / Вознесенська О.Л., Голубєва О.Є.- М., 2010.- С.49-78.
12. Добряков И.В. Перинатальная психотерапия: состояние и перспективы / И.В. Добряков // Психология и психотерапия семьи / Материалы Международной конференции. - СПб, 2001. - С. 45 – 50.
13. Добряков И.В. Перинатальная семейная психотерапия / Добряков И.В. // Системная семейная психотерапия / Под ред. Э.Г. Эйдемиллера. - СПб., 2002. - С. 265 – 285.
14. Захаров А.И. Ребенок до рождения / Захаров А.И. - СПб.: СОЮЗ, 1998.-423с.
15. Ибука М. После трех уже поздно / Ибука М. - М.: РУССЛИТ, 1991.-198с.
16. Коваленко Н.П. Перинатальная психология / Коваленко Н.П. - СПб.: Ювента, 2000.-С.356с.
17. Коваленко Н.П. Психопрофилактика и психокоррекция женщин в период беременности / Коваленко Н.П. : Перинатальная психология, медико-социальные проблемы. – СПб.: Издательство СПбГУ, 2001.-С.34-39.
18. Куприянова И.К. Подготовка к беременности. Как родить здорового ребенка / Куприянова И.К., Соломкина Н.Ю. . – СПб.: ИГ “Весь”, 2005.
19. Мухамедрахимов Р.Ж. Формы взаимодействия матери и младенца / Р.Ж. Мухамедрахимов // Вопр. психол. 1994. № 6. - С. 16 –25.
20. Филиппова Г.Г. Материнство и основные аспекты его исследования в психологии / Филиппова Г.Г. // Вопросы психологии. № 2. 2001. - С. 24 – 35.

21. Филиппова Г.Г. Материнство: сравнительно-психологический подход / Г.Г. Филиппова // Психологический журнал. № 5. 1999. - С. 81 – 88.
22. Фонарев А.М. Внутриутробное развитие ребенка / А.М. Фонарев - М.: Минздрав СССР. Ин-т усоверш. врачей, 1968. – С.89-134.
23. Цареградская Ж. В. Ребенок от зачатия до года / Ж. В. Цареградская // Первое российское учебное пособие по перинатальному воспитанию. - М.: Астрель: АСТ, 2005.-С.45-67.
24. Шмурак Ю. Воспитание до рождения / Шмурак Ю. : Перинатальная психология. - Перинатальная психология в родовспоможении: сб. материалов конференции.- СПб, 1997. -196с.